



## LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

### NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. liepos 8 d.  
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Antano Simiško (kolegijos pirmininkas), Donato Šemo (pranešėjas) ir Egidijos Tamošiūnienės, teismo posėdyje kasacinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovo P. G. kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gruodžio 7 d. sprendimo peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo A. B. T. ieškinį atsakovui P. G. dėl garbės ir orumo gynimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

- Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių asmens teisę reikalauti teismo tvarka paneigti paskleistus duomenis, žeminančius jo garbę ir orumą ir neatitinkančius tikrovės, taip pat atlyginti tokių duomenų paskleidimui jam padarytą neturtinę žalą (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.24 straipsnis), aiškinimo ir taikymo.
- Ieškovas prašė teismo: 1) pripažinti, kad atsakovas P. G. savo pasisakyme 2020 m. gruodžio 3 d. Seimo rytinio posėdžio metu paskleidė šią tikrovės neatitinkančią žinią, kuri žemina ieškovo A. B. T. garbę ir orumą: „Gerbiamieji Seimo nariai, aš šiandien truputį pavėlavau į rytinį posėdį, nes žurnalistų minia tiesiog klausinėja, kas vakar man buvo už nugaros. Kad jūs neklausinėtumėte, aš jums atsakau, nes ir Seimo nariai, dešimt, mane sutiko. Tai buvo A. T., tikrai buvo A. T. Jeigu jūs netikite, paklauskite paties A. T. <...> Taip, ten buvo A. T., neturėkite jokių iliuzijų ir niekas manęs asmeniškai neklauskite“; 2) įpareigoti atsakovą P. G. ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo, artimiausios Seimo sesijos metu, o jei įsiteisėjus teismo sprendimui Seimo sesija nėra prasidėjusi – per vieną mėnesį nuo artimiausios Seimo sesijos pradžios, spaudos konferencijoje Seime paskelbti tokio turinio pranešimą: „Aš, Seimo narys P. G., pareiškiau, kad 2020 m. gruodžio 3 d. Seimo I (rudens) sesijos rytiniame posėdyje Nr. 8 paskelbiau žinią, kad 2020 m. gruodžio 2 d. Seimo Kultūros komiteto telekonferencinio posėdžio metu šalia manęs pasirodęs apsinuoginęs vyras nebuvo A. T.; 3) priteisti iš atsakovo P. G. ieškovui A. B. T. 10 000 Eur neturtinę žalą atlyginimą.
- Ieškovas nurodė, kad atsakovas yra Lietuvos Respublikos Seimo narys. Atsakovas, kaip Seimo Kultūros komiteto narys, 2020 m. gruodžio 2 d. nuotoliniu būdu dalyvavo Seimo Kultūros komiteto posėdyje (toliau – Posėdis), kuris buvo tiesiogiai transliuojamas internetu „Youtube“ kanalu per paskyrą „Atviras Seimas“, o Posėdžio įrašas yra prieinamas internete. Atsakovui prisijungus prie telekonferencinio Posėdžio su vaizdu, bet suabejotus, jis yra grįžimas, atsakovo patalpoje prie jo priėjo apsinuoginęs vyras, kuris, kaip galima suprasti, padėjo atsakovui susitvarkyti su technologijomis. Po 5 sekundžių atsakovo vaizdas dingio ir jis liko prisijungęs prie Posėdžio tik su garsu. Kadangi atsakovas yra Seimo narys, t. y. viešasis asmuo, tai 2020 m. gruodžio 2 d. Lietuvos žiniasklaidoje (DELFI.lt, Lrt.lt, TV3.lt, 15min.lt, Kauno.diena.lt, tv.lrytas.lt) pasirodė daugybė straipsnių apie šį įvykį.
- Ieškovas paaiškino, kad yra aktyvus visuomenininkas, organizuojantis įvairias akcijas, pvz., „Laikykites, medikai!“, „Laisvės piknikas“, taip pat yra „Laisvės TV“ įkūrėjas ir laidos „Laikykites ten“ vedėjas, aktyviai pasisakantis įvairiomis socialinėmis ir politinėmis temomis. Posėdžio vaizdo įrašą pasižiūrėjo beprecedentinis skaičius žmonių – virš 531 tūkstančio (paprastai šio komiteto posėdžių įrašus peržiūri nuo 120 iki 550 žmonių).
- Atsakovas kitą dieną, t. y. 2020 m. gruodžio 3 d., Seimo rytiniame posėdyje Seimo posėdžių salėje pasisakė: „Gerbiamieji Seimo nariai, aš šiandien truputį pavėlavau į rytinį posėdį, nes žurnalistų minia tiesiog klausinėja, kas vakar man buvo už nugaros. Kad jūs neklausinėtumėte, aš jums atsakau, nes ir Seimo nariai, dešimt, mane sutiko. Tai buvo A. T., tikrai buvo A. T. Jeigu jūs netikite, paklauskite paties A. T. Jis visur. Aš (*duomenys neskelbtini*), A. T. (*duomenys neskelbtini*). Aš (*duomenys neskelbtini*) lankau (*duomenys neskelbtini*), savo dukrytę, A. T. po langais stovi. Aš Seime, jis bendrabutyje. Žinokite, visą laiką jis mane jau pusę metų persekioja. Taip, ten buvo T., neturėkite jokių iliuzijų ir niekas manęs asmeniškai neklauskite.“
- Atsakovas, tą pačią dieną Seimo rūmose atskatinėdamas žurnalistų klausimus, pakartojo, kad tas asmuo už jo minėtame Posėdyje tariamai buvo ieškovas: „Kai T. parašė, pagalvoju, kad nebuvo juk jokio pusnuogio. Kelis kartus turėjau atsisukinėti, nes ten buvo kokia dešimtoji sekundė, kokią sekundę. Galvoju, kad montžas ar kas. Bet T! Aš prisiekiu jums, tai T. O klausėt T.? Tai paklauskite.“ Žurnalistei pasakius, kad vaizdo įrašą matomas vyras yra anapilot neparasęs į A. T., P. G. prieštariau ir vėl kartojau, kad „dabar galima pasidaryti visokias depilacijas, plaukus, barzdas, gali paskiešti įvaizdį. <...> Taip, sakiau, kad stūnis, bet geriau pažūrėjus į vaizdo medžiagą galiu garantuoti, jog ten – A. T. Jis visur mane persekioja, tai nereikia stebėtis, kad ir čia kartu pateko.“ Atsakovas teigė, kad apsinuoginęs vyras Posėdžio metu nebuvo ieškovas, atskiro interviu metu pateikė ir per LNK televiziją 2020 m. gruodžio 8 d. transliuotą laidą „Nu...iki...“. Jis teigė: „Aš turiu daugiau tokių albi, kodėl galėjo būti T. Pažiūrėkite. T. su viena žmona išsikyrė, su kita žmona išsikyrė, su trečia, atrodo, išsikyrė ar skriais, nu jam netinka kažkaip susidomėj.“ Žurnalistas teigė, kad iš tiesų žinoma, kas per vaikinai yra atsakovo svetainėje, atsakovas nurodė: „Aš kitos versijos neturiu, aš šios versijos laikausi ir galbūt kitą versiją pateiks T., kad ne jis ten buvo, o ką man daugiau čia aiškinti?“ Žurnalistas klausė, kad atsakovui iš tiesų nevėrta pasakyti, kas iš tiesų buvo jo kambaryje, ir atsakovas laikyvis tokios humoristinės versijos, atsakovas pasakė: „Maiau, čia labai rimta problema, apie kurią reikia labai rimtai kalbėti, todėl aš kitos versijos tikrai neturiu. Šitas istorijas kuria žiniasklaida. <...> Vėliau, t. y. 2020 m. gruodžio 7 d. LNK televizijos laidoje KK2 atsakovas pripažino, kad melavo, jog apsinuoginęs vyras šalia jo per Posėdį buvo ieškovas: „Ten dalytė sekundės, kad strigo ryšys,ėjo transliacija ir aš norėjau pasakyti, kažkokio nebuvo ryšio, tai, sako, paspausk tą mygtuką, o jam įsijungė kamera, o žmogus buvo, va, be baltinių, va namuose.“ Žurnalistas klausė, kas buvo tas vaikinai, atsakovas atsakė: „Tai buvo mano stūnis, mano stūnas draugas ir dar buvo trečias žmogus, kurį išdėjomej (*duomenys neskelbtini*).“
- Ieškovo teigimu, žinios paskleidimo faktas yra akivaizdus, paskleista žinia yra neabejotinai apie ieškovą, paskleista žinia neatitinka tikrovės, paskleista tikrovės neatitinkanti žinia žemina ieškovo garbę ir orumą. Atsakovas, eskaludamas šią temą ir sykiu į ją įtraukdamas ieškovą, sudarė prielaidas tretiesiems asmenims padaryti įsvadą, kad ieškovas neva lankosi pas atsakovą gyvenamojoje vietoje, t. y. bendrauja asmeniškai, kad ieškovas neva pas atsakovą gyvenamojoje vietoje vaikšto apsinuoginęs, o tai gali kelti daryti prielaidą, jog ieškovą neva sieja ne tik asmeniniai, bet galimai ir intymūs santykiai su atsakovu. Ieškovas jokiomis formomis nebendravo su atsakovu ir daugybę žmonių turėjo teisintis, kad jis nebuvo užsikutsas apsinuoginęs šalia atsakovo.
- Ieškovas nurodė, kad patyrė 10 000 Eur neturtinę žalą, šią turi atlyginti atsakovas, nes atsakovo paskleista žinia žemina ieškovo garbę ir orumą, atsakovas melgėdama žinią platino ne vieną kartą Seime, taip pat žurnalistams, taip siekdamas kuo didesnę jo sklaidos, be to, suprato savo, kaip žinomo Seimo nario, galimybes ir įsigristam ir publikuojamam, taip pat siekė sudaryti įspūdį apie asmens intymų gyvenimą, nors tokia informacija laikytina jautria ir neaptarietina; ieškovas yra labai gerai žinomas asmuo Lietuvoje – DELFI.lt kasmet skelbiamame tyrime „Įtakingiausieji“ ieškovas buvo pripažintas antru pagal įtaką žiniasklaidos atstovu.
- Atsakovas prašė ieškinį atmesti ir nurodė, kad jis su ieškovo išdėstytais faktinėmis aplinkybėmis iš esmės sutinka tik ta apimtį, jog vida per, kas nurodyta kaip faktai, jie buvo. Pažymėjo, kad iš ieškovo nurodytų įrašų akivaizdžiai matyti, jog istoriją su apsinuoginiu vyru jis komentavo su ironija ir teigė, kaip patarė atsakovą patarė atsakovą su ironija. Ieškovas savo laisvė, kaip patarė atsakovą patarė atsakovą su ironija, todėl jis tikrai turėjo suvokti, kad visa tai yra kaip ironija, nes paskutiniu metu ieškovas apie atsakovą viešojoje erdvėje, skaitant ir rinkimų nakties transliaciją, pasisakydavo ne visai padoriai. Ieškovas yra viešasis asmuo, jam taikomi papildomi kriterijai, žinios paskleistas ironijos forma apie viešąjį asmenį, o jų paskleidimą išprovokavo paties ieškovo elegs atsakovo atžvilgiu. Viešasis asmuo turi pakeisti ir toleruoti apie jį skelbiamą, nors ir nevisiškai tikslia, informaciją, kuri privatus asmuo atžvilgiu galėtų būti vertinama kaip jo garbės ir orumo pažeidimas. Dėl ginčo teiginių paskleidimo pasekmų ieškovas ieškinyje nerodinėja aplinkybių, kokia buvo jo reputacija iki ginčo informacijos paskelbimo ir kokias konkrečias pasekmes sukėlė atsakovo paskelbtą informaciją, apsinuoginęs deklaratyviais teiginiais dėl ginčo teiginių neigiamos įtakos jam. Atsakovo nuomone, nėra pagrindo priteisti neturtinės žalos atlyginimą. Pažymėjo, kad jei ir būtų galima kalbėti šioje byloje apie žalos atlyginimo priteisimą, tai jis būtų akivaizdžiai per didelis ir nepagrįstas dėl tariamos žalos.

### II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

- Vilniaus miesto apylinkės teismas 2021 m. rugpjūčio 13 d. sprendimu ieškinį atmetė, priteisė iš ieškovo atsakovui 2420 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
- Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad nagrinėjamoje byloje nekilo ginčo dėl ieškovo nurodytų aplinkybių, tik, pirmosios instancijos teismo vertinimu, ieškovas nepateikė įrodymų, pagrindžiančių jo garbės ir orumo pažeidimą. Todėl teismas nusprendė nebuvo pagrindo įpareigoti atsakovą paskelbti paneigimą ir atlyginti ieškovui neturtinę žalą.
- Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad visuotini žinomas ir šalių teisme patvirtintas viešas neigiamas ginčo šalių požiūris vienos į kitą leidžia konstatuoti, jog vaizdo įrašą matė ar kitaip sužinojo apie atsakovo pasisakymą, kad už jo nugaros buvo apsinuoginęs vyras, kiti asmenys neturėjo realaus pagrindo manyti, jog pastarasis vyras buvo ieškovas. Taip pat labiau tikėtina, kad atsakovas dėl esamų nesutarimų su ieškovu pasirinko tokią saviarškos būdą, kaip pats nurodė – ironizavo (teismo posėdžio metu nurodė, jog šmaikstavo).
- Pirmosios instancijos teismo nuomone, akivaizdu, kad ieškovo artima aplinka (šeimos nariai, draugai, bičiuliai, kolegos, realūs ir racionaliai mąstantys verslo partneriai ar kiti asmenys) turėjo suprasti, jog atsakovas sakė netiesą, tą jis patvirtino ir teisme.
- Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad teismui nebuvo pateikti įrodymai, jog dėl ginčo informacijos paskleidimo ieškovas ar kiti jam reikšmingi asmenys realiai patyrė materialinių nuostolių ar turėjo dvasinių išgyvenimų, nepatogumų, dvasinį sukrėtimą, emocinę depresiją, pažeminimą, reputacijos pablogėjimą, bendravimo galimybių sumažėjimą ir kitų nepatogumų, kurie patvirtintų jo garbės ir orumo pažeminimą bei neturtinės žalos pagrįstumą.
- Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi civilinę bylą pagal ieškovo apeliacinį skundą, 2021 m. gruodžio 7 d. sprendimu panaikino Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. rugpjūčio 13 d. sprendimą ir priėmė naują sprendimą – ieškinį tenkino: pripažino, kad atsakovas P. G. savo pasisakyme 2020 m. gruodžio 3 d. Seimo rytinio posėdžio metu paskleidė šią tikrovės neatitinkančią žinią, kuri žemina A. B. T. garbę ir orumą: „Gerbiamieji Seimo nariai, aš šiandien truputį pavėlavau į rytinį posėdį, nes žurnalistų minia tiesiog klausinėja, kas vakar man buvo už nugaros. Kad jūs neklausinėtumėte, aš jums atsakau, nes ir Seimo nariai, dešimt, mane sutiko. Tai buvo A. T., tikrai buvo A. T. Jeigu jūs netikite, paklauskite paties A. T. <...> Taip, ten buvo A. T., neturėkite jokių iliuzijų ir niekas manęs asmeniškai neklauskite“; įpareigojo atsakovą P. G. ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo, artimiausios Seimo sesijos metu, o jei įsiteisėjus teismo sprendimui Seimo sesija nėra prasidėjusi – per vieną mėnesį nuo artimiausios Seimo sesijos pradžios, spaudos konferencijoje Seime paskelbti tokio turinio pranešimą: „Aš, Seimo narys P. G., pareiškiau, kad 2020 m. gruodžio 3 d. Seimo I (rudens) sesijos rytiniame posėdyje Nr. 8 paskelbiau žinią, kad 2020 m. gruodžio 2 d. Seimo Kultūros komiteto telekonferencinio posėdžio metu šalia manęs pasirodęs apsinuoginęs vyras nebuvo A. T.; 3) priteisti ieškovui iš atsakovo 3000 Eur neturtinės žalos atlyginimą, paskirstė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
- Apeliacinės instancijos teismas, ištyręs byloje esančius rašytinius įrodymus, nustatė, nagrinėjamoje byloje nebuvo ginčo dėl fakto, jog atsakovo teiginiai apie ieškovą, kaip asmenį, kuris buvo nuogas šalia atsakovo, buvo paskelbti viešai ir itin plačiai išdiskutuoti visuomenėje, t. y. buvo nustatyta pirmoji sąlyga, būtiną CK 2.24 straipsniui taikyti. Nagrinėjamoje byloje teiginiai buvo paskelbti apie ieškovą, aiškiai nurodant jo pavardę (buvo nustatyta antroji sąlyga CK 2.24 straipsniui taikyti). Nagrinėjamoje byloje atsakovas pripažino, kad teiginiai apie ieškovą neatitiko tikrovės, t. y. apeliacinės instancijos teismas nustatė ir trečiąją privalomą sąlygą CK 2.24 straipsniui taikyti. Nagrinėjamoje byloje kilus ginčui tik dėl ketvirtos sąlygos, apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad byloje būtina įrodyti, ar teiginiai žemina ieškovo garbę ir orumą.
- Apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad atsakovo teiginiai, jog visiems buvo akivaizdu, kad už atsakovo nugaros posėdžio metu nebuvo ieškovas, byloje nebuvo pagrįsti jokiais įrodymais (pvz., visuomenės apklausomis ar pan.).
- Apeliacinės instancijos teismas atkreipė dėmesį į tai, kad atsakovo viešai išsakyti teiginiai sulaukė didžiulio visuomenės dėmesio, todėl pažemino ieškovo asmens garbę ir orumą. Tai, kad ieškovas yra viešasis asmuo, nereikšė, jog jis nepatyrė neigiamų emocijų dėl kilusio visuomenėje susidomėjimo, o atsakovas, sistemingai žinią nukreipdamas dėmesį į ieškovo nuo savo poelgio, išprovokavo kitus asmenis aptarinėti ieškovo privatų ir intymų gyvenimą viešai, ir tai įrodė atsakovo veiksmų sąmoningumą. Atsakovui keliami pavojingio ir padorus elegsio standartai, įtvirtinti Lietuvos Respublikos valstybės politikų elegsio kodekse, ir jie nėra savitiksiai. Atsakovas privalejo laikytis jam keliamų elegsio standartų dėl jo, kaip Seimo nario (šiuo atveju dar ir atsakingo už kultūros sritį), teismo statuso visuomenės svarbos. Dėl to atsakovas, pasirinkdamas savo elegsio paaiškinimą dėl 2020 m. gruodžio 2 d. dalyvavimo nuotoliniu būdu Kultūros komiteto posėdyje, neturėjo teisės paskleisti informacijos apie ieškovo asmenį, taip siekdamas sumenkinti ir pažeminti ieškovą.
- Kadangi teiginiai, <...> „Aš (*duomenys neskelbtini*) lankau (*duomenys neskelbtini*), savo dukrytę, A. T. po langais stovi. Aš Seime, jis bendrabutyje. Žinokite, visą laiką jis mane jau pusę metų persekioja <...>“, <...> dabar galima pasidaryti visokias depilacijas, plaukus, barzdas, gali paskiešti įvaizdį <...>“ ir pan., susiję su ieškovu per atsakovo asmeninio gyvenimo faktus, tai apeliacinės instancijos teismui sudarė pagrindą konstatuoti, kad buvo pažeista ieškovo teisė į privatus gyvenimo gerbimą. Pažeidimas buvo padarytas siekiant ne suapžindinti visuomenę su ieškovu ir jo veikla, bet siekiant jį įžeisti, pažeminti ieškovo orumą.
- Apeliacinės instancijos teismas taip pat sutiko su ieškovo argumentais, kad jis yra labai gerai žinomas asmuo Lietuvoje, todėl ginčo teiginiais viešai paskleistas apie jį tikrovės neatitinkančią žinią, buvo pakenkta jo reputacijai, kuri būtina vykdyti socialiai reikšmingą veiklą. Teismas motyvavo, kad reputacija yra vienas iš asmens privatus gyvenimo elementų, ginamų Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvų apsaugos konvencijos (toliau – ir Konvencija) 8 straipsnio, ir atsakovui turėjo būti suprantama, jog viešojo asmens, turinio ypatingą statusą – Seimo nario, atliktas melgėdama žinios apie kitą viešą asmenį, kad ieškovas nuogas buvo jo kambaryje, paskleidimas neabejotinai pažemino šio asmens garbę ir orumą.
- Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad viešas sąmoningai neteisingų teiginių apie ieškovą išsakyimas, siekiant padaryti poveikį per asmeninio gyvenimo aspektą, nepriklausomai nuo to, ar ieškovo artima aplinka suprato juos kaip melą, nepašalina atsakovo atsakomybės.

22. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, atsakovas, išsakydamas teiginius, kad šalia jo buvęs psuuoigis asmuo yra ieškovas, siekė išvengti savo veiksmų neigiamų pasekmių, todėl apgalvotai suvokęs, kad toks jo priešingas teisė veikimas (**CK 6.246 straipsnis**) leis nukreipti dėmesį nuo jo poelgio, sąmoningai siekdamas tokių neigiamų padarinių (tiesioginė tyčia (**CK 6.248 straipsnio** 2 dalis), nurodė duomenis apie ieškovą, tuo sukeldamas jam neturtinį žalą (**CK 6.250 straipsnio** 1 dalis, 2.247 straipsnis).
23. Apeliacinės instancijos teismas, sprenddamas dėl priteisimo neturtinės žalos atlyginimo dydžio, konstatavo, kad dėl per aukšto ir neatsižvelgiant į šios kategorijos bylų specifiką keliamo įrodinėjimo standarto nėra galimybės išmatuoti ieškovo patirtų nepatogumų, pažeminimo, reputacijos pablogėjimo, bendravimo galimybių sumažėjimo dydžio, tai neturtinės vertybės, kurių pažeidimas sukelia individualias pasekmes, priklausomai nuo subjektyvių sąvokų, todėl priteisė iš atsakovo 3000 Eur neturtinės žalos atlyginimą.
24. Ieškovo argumentus, kad jo, kaip moderatoriaus ir renginio vedėjo, paslaugų atsisakė kai kurie asmenys, nenorėdami, kad jų renginiai būtų siejami su ieškovo asmeniu, kuris viešojoje erdvėje buvo aptariamas neigiamame kontekste, apeliacinės instancijos teismas byloje vertino kaip neįrodytus (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas (toliau – ir **CPK**) 12, 178 straipsniai) ir tai buvo pripažinta kriteriumi, leidusiu teismui sumažinti prašomo priteisimo neturtinės žalos atlyginimo dydį. Atsižvelgiant į tai, kad byloje buvo pripažinta, jog atsakovo paskelbti teiginiai apie ieškovą neatitiko tikrovės ir žemino jo garbę bei orumą, 3000 Eur neturtinės žalos atlyginimo priteisimas, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, yra pakankamai satisfaktiška, atitinkanti patirtą neturtinį žalą.
25. Nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas atsižvelgė į taisyklę dėl viešųjų asmenų kritikos ribų, įvertino ieškovo prašomos priteisimo neturtinės žalos dydį, tyrė kitus teismų praktikoje nurodytus kriterijus, reikšmingus sprendžiant teisinės atsakomybės klausimą. Pirmą, byloje buvo nustatyta, kad atsakovas pateikė melagingus duomenis apie ieškovą ir atsakovas vėliau pats patvirtino, jog 2020 m. gruodžio 3 d. Seimo rytinio posėdžio metu paskelbė duomenis neatitiko tikrovės. Dėl to konkrečiu atveju saviraškos laisvės įgyvendinimas tokio būdu negalėjo būti pateisinamas, nes šiuo atveju pažeidė ieškovo garbę ir orumą, o paskelbti duomenys savo turiniu yra žeminantys asmens garbę ir orumą, turintys neigiamas įtakos asmens reputacijai, statusui visuomenėje. Antra, atsakovas, išsakydamas ginčo teiginius, nesiekė informuoti visuomenės. Trečia, atsakovo sistemingas elgesys, nukreipiant dėmesį nuo savo poelgio, atsižvelgiant 2020 m. gruodžio 2 d. nuotoliniu būdu dalyvavimą Seimo Kultūros komiteto posėdyje su psuuoigiu asmeniu, pasireiškė tyčia forma. Ketvirta, atsakovas tik po kurio laiko pripažino melavęs, tačiau neišsėskė dėl tokio elgesio apgailestavimo, t. y. tyčia neteisingus teiginius paskelbęs asmens elgesys parodė, kad jis buvo nukreipias į ieškovo reputacijos pažeminimą.
26. Pagal Seimo statuto nuostatas, asmenims Seimo nario pareikšimas, nesujisęs su Seimo funkcijomis ar svarbiomis valstybės problemomis, negali būti įtrauktas į Seimo posėdžio darbotvarkę ir perskaitytas Seimo posėdyje, nors atsakovas asmeninio pobūdžio ginčo teiginius išsakė 2020 m. gruodžio 3 d. posėdžio metu, todėl ieškovo pasirinkta priemonė – įpareigoti atsakovą ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įsistebėjimo, artimiausios Seimo sesijos metu, o jei įsistebėjimo sprendimą Seimo sesija nėra prasižėjęs – per vieną mėnesį nuo artimiausios Seimo sesijos pradžios, spaudos konferencijoje Seime paskelbti pranešimą, paneigiantį ginčo teiginius, apeliacinės instancijos teismas pripažino proporcinga priemone, atitinkančia pažeidimo pobūdį, padarymo vietą (**CPK 3 straipsnio** 1 dalis).

### III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

27. Kasaciniu skundu atsakovas prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gruodžio 7 d. sprendimą ir palikti galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. rugpjūčio 13 d. sprendimą, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 27.1. Apeliacinės instancijos teismas netinkamai taikė **CK 2.24 straipsnio** 1 dalį, nes įpareigojo atsakovą viešai paskelbti žymiai didesnę apimtį (turinio) paneigimą nei ginčo teiginius, kurį paskelbė Seimo posėdžio metu atsakovas; be to, įpareigojo atsakovą paneigimą paskelbti kitokia forma (netinkama), nei teisės aktuose yra nustatyta. Toks ieškovo pasirinktas teisių gynimo būdas, kai jis pats suformuluoja paneigimo tekstą, kuris nesutampa su paskelbtu teiginiu, šioje byloje negalėjo būti taikomas. Ieškovo teismo prašė įpareigoti atsakovą viešai paneigti ne tik duomenis, kuriuos atsakovas pasakė, bet taip pat paneigti ir kitą informaciją, kurios nėra ginčo teiginiuose. Atsakovas teigia, kad jis nebuvęs pasakęs žodžių „apsinuoginęs“, nors ieškovas į paneigimo tekstą tokių žodžių įtraukęs. Ieškovo pasirinktame paneigimo tekste nurodomas atsakovo pareigos, Seimo posėdžio duomenys, komiteto posėdžio, kuriame pasirodė nežinomas vyras, duomenys, pakartotinis patvirtinimas, kad atitinkamame komiteto posėdyje pasirodęs vyras nebuvęs ieškovo ir pan., yra pertekliniai.
- 27.2. Apeliacinės instancijos teismas, įpareigodamas atsakovą paskelbti paneigimą Seimo surengtos konferencijos metu netinkamai aiškino materialiosios teisės normas: paneigimo formai turėtų būti taikomos taisyklės, nustatytos Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (toliau – ir **VIĮ**) 44 straipsnyje, kuris reglamentuoja paneigimo tvarką ir būdą. **VIĮ** 44 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad tokiu atveju, kai visuomenės informavimo priemonės periodiškas yra retesnis nei 14 dienų, paneigimas skelbiamas per Lietuvos nacionalinio radijo pirmąją programą. Taigi, imperatyvi teisės norma reglamentuoja atvejus, kai objektyviai negalima paskelbti paneigimo tokią pačią formą, ir nustato, kad tokiu atveju paneigimas turi būti skelbiamas ne per ieškovo sugalvotą ir pagedaujamą informacijos sklaidos kanalą (šiuo atveju spaudos konferenciją), bet būtent įstatyme nustatyta tvarka – per Lietuvos nacionalinio radijo pirmąją programą.
- 27.3. Apeliacinės instancijos teismas nenurodė jokių motyvų, patvirtinančių aplinkybę, kad ginčo teiginiai buvo paskelbti žeminančio pobūdžio informacija, taip pat netinkamai vertino atsakovo, kaip viešojo asmens, teisinio statuso reikšmę, kvalifikuojant neva padarytą ieškovo garbės ir orumo pažeidimą. Atsakovas tiek ginčo teiginio viešo paskleidimo metu, tiek ir dabar yra Lietuvos Respublikos Seimo narys. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Seimo narys be Seimo sutikimo negali būti traukiamas baudžiamojam atsakomybėn, suimamas, negali būti kitaip suvaržomas jo laisvė. Pagal Konstitucijos 62 straipsnio 3 dalį, Seimo statuto 22 straipsnio 2 dalyje Seimo narys už kalbas ir balsavimą Seime negali būti persekiojamas, tačiau už asmens žeidimą ar šmeižą jis gali būti traukiamas atsakomybėn bendrąja tvarka. Ginčo teiginių atsakovas pasakė viešo Seimo posėdžio metu, taigi atlikdamas tiesiogines savo, kaip Seimo nario, pareigas, todėl jo traukimas atsakomybėn už ginčo teiginio išsakymą yra Seimo nario veiklos garantijų pažeidimas.
- 27.4. Apeliacinės instancijos teismas neįvertino šios kategorijos bylose reikšmingos aplinkybės, kad atsakovo teiginiai buvo išsakyti su akivaizdžiu humoru, kuris buvo suprantamas absoliučiai daugumai žmonių, kurie tuos teiginius girdėjo, taip pat ieškoviui.
- 27.5. Apeliacinės instancijos teismas neatsižvelgė nei į **CK 6.250 straipsnio** 2 dalies normoje tiesiogiai nurodytus, nei į kitus, tiesiogiai šioje teisės normoje nenurodytus, tačiau teisminėje praktikoje pripažįstamus neturtinės žalos dydį sąlygojančius kriterijus ir priteisė atlygti ieškoviui nepagrįstai didelę 3000 Eur neturtinę žalą, visiškai atleisdamas ieškovą nuo pareigos civiliniame procese objektyviais įrodymais įrodyti patirtą neturtinį žalą.
- 27.6. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė **CPK 326 straipsnio** 2 dalies 3 punktą, nes, esant nevienodai teismų praktikai ginčijamų teisės klausimų, t. y. tenkinamas tik ieškovo reikalavimų dalį dėl neturtinės žalos priteisimo (30 procentų), bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ieškoviui priteisė 100 procentų. Nors teismų praktikoje nurodoma, kad, nustačius neturtinės žalos faktą, laikoma, jog ieškovo reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo yra tenkinamas 100 procentų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. balandžio 24 d. nutartis civilinėje byloje **Nr. 3K-3-20-403/2019**), tačiau teismų praktikoje taip pat pateiktas kitoks išaiškinimas, kad nurodytas neturtinės žalos atlyginimo dydis yra reikšmingas tik bylos rezultatu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. rugpjūčio 18 d. nutartis civilinėje byloje **Nr. 3K-3-426/2013**). Bylinėjimosi išlaidų atlyginimo paskirstymo tarp šalių klausimas tais atvejais, kai priteisiama atlygti tik dalis reikalaujamos neturtinės žalos, teismų praktikoje sprendžiamas nevienodai, o nesant aiškių kriterijų, kuriuo atveju koks požiūris taikytinas, akivaizdžiai pažeidžiamas teisinio saugumo ir aiškumo principai.
28. Atsiliepimą į atsakovo kasacinį skundą ieškovas prašo kasacinį skundą atmesti ir palikti nepakeistą apeliacinės instancijos teismo sprendimą, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepimas į kasacinį skundą grindžiamas šiais argumentais:
- 28.1. **CK 2.24 straipsnio** 1 dalyje nurodyta, kad asmuo turi teisę reikalauti teismo tvarka paneigti paskelbtus duomenis, žeminančius jo garbę ir orumą ir neatitinkančius tikrovės. Šioje teisės normoje nėra nustatyta konkreti paneigimo tvarka. Formulų pažodinis atsakovo Seimo posėdyje pasakytų teksto paneigimas neatitiktų **CK 2.24 straipsnio** 1 dalies tikslų ir dėl to nebūtų vykdytas teisingumas. Paneigimas pagal savo tikslą yra suprantamas kaip pripažinimas, kad tam tikri teiginiai neatitinka tikrovės ir tuos teiginius paskleidusio asmens jie yra paneigiami. Paneigimas turi būti toks, kad vidutiniškai protingas asmuo suprastų šio teksto prasmę ir esmę, todėl paneigimo tekste būtina nurodyti asmens vardą ir pavardę, taip pat atsižvelgti į ieškovo garbę ir orumą žeminančių žinių paskleidimo vietą ir laiką, tikrovės neatitinkančias žinias paskleidusio asmens pareigas. Kadangi Seimo posėdžio metu atsakovas paskleidė tikrovės neatitinkančius duomenis apie ieškovą, kad jis neva buvo pasirodęs Seimo komiteto nuotolinio posėdžio metu, paneigime būtina nurodyti ir duomenis apie šį Seimo komiteto posėdį, kad būtų galima identifikuoti paneigimo dalyką.
- 28.2. Viešojo informacija – informacija, skirta viešai skleisti, išskyrus privatus pobūdžio informaciją, taip pat kitą informaciją, kuri pagal **VIĮ** ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus negali būti viešai skleidžiama (**VIĮ** 2 straipsnio 75 dalis). Atsakovas skleidė privatus pobūdžio informaciją – apie tai, koks asmuo buvo už atsakovo nugaros jo gyvenamajame patalpoje. Tokia informacija nėra kvalifikuojama kaip viešojo informacija **VIĮ** prasme ir ginčo teiginių paskleidimas Seime negali būti prilyginamas viešosios informacijos paskleidimui, todėl šiam ginčui **VIĮ** 44 straipsnis negalioja būti taikomas.
- 28.3. Atsakovas, pasisakydamas Seimo posėdžio metu ar po jo, nenurodė, kad jis ironizuoja (šmaikštuoja). Priešingai, jis ne vieną kartą tiek paties pasisakymo Seime metu, tiek ir po šio pasisakymo nurodė, kad apsinuoginęs žmogus už jo nugaros buvo ieškovas. Taigi atsakovas tokiais pasisakymais patvirtino, kad apsinuoginęs žmogus, pasirodęs už jo per Posėdį, neva buvo ieškovas, ir aktyviai tą siekė viešai paskleisti. Asmuo negali išvengti atsakomybės dėl tikrovės neatitinkančių žinių paskleidimo tik pasakęs, kad juokauja. Atsakovas, būdamas įstatymų priminčios institucijos – Seimo narys jau 6 kadencijas iš eilės, neabejotinai turėjo suvokti, kad netiesos skleidimas apie kitą asmenį viešai gali sukelti jam teisinius padarinius – civilinę atsakomybę. Pagal Konstitucijos 62 straipsnio 3 dalį Seimo narys už balsavimą ar kalbas Seime negali būti persekiojamas, tačiau už asmens žeidimą ar šmeižą jis gali būti traukiamas atsakomybėn bendrąja tvarka. Konstitucijos 62 straipsnio 3 dalies nuoroda į Seimo nario atsakomybę už asmens žeidimą ar šmeižą neabejotinai apima ir **CK 2.24 straipsnio** reguliavimą, nes Konstitucijos priėmimo metu galiojantis **CK** nebuvo priimtas, todėl nebuvo galimybės Konstitucijos teksto suderinti su atitinkamomis **CK** nuostatomis; sąvoka „asmens žeidimas ar šmeižas“ apima visus atvejus, kai apie asmenį paskleidžiama tikrovės neatitinkanti informacija (šmeižtas) arba tokia informacija žemina jo garbę ir orumą (žeidimas); sąvoka „traukiamas atsakomybėn“ apima visų rūšių atsakomybę, taip pat civilinę. Dėl to Seimo nario statusas nesudaro prielaidų atsakovui išvengti civilinės atsakomybės už tikrovės neatitinkančios informacijos paskleidimą, kai tokia informacija pažeidė ieškovo garbę ir orumą.
- 28.4. Teisės doktrinoje nurodoma, kad asmens garbė ir orumas yra pažeidžiami paskleidžiant apie asmenį išgalvotą, pramanytą, netikrą ar kitokią pobūdžio informaciją, kuri neatitinka tikrovės. Atsakovas apie ieškovą paskleidė būtent tokio pobūdžio žinias. Ieškovo garbė ir orumas buvo pažeisti atsakovo tyčia paskleisti cinišku pasisakymu, kuris visiškai neatitinka tikrovės, suponuoją neigiamas visuomenės nuostatas ieškovo atžvilgiu ir yra žeidžiantis, todėl atsakovui turėjo būti taikytą civilinė atsakomybė.
- 28.5. Ieškovas pateikė įrodymus, pagrindžiančius patirtą neturtinę žalą, nes ne savo noru turėjo atsakinėti į žmonių klausimus dėl šio įvykio, darbo aplinkoje ieškovas buvo pašaipų objektas, buvusi žmona jį informavo, kad vaikai jos klausinėja apie šį įvykį. Ieškovas taip pat nurodė, kad finansinės žalos jis nustatytį negali, tačiau jo agentas jį informavo, kad buvo nutūkusių derybų dėl masinių renginių, bent kelios sutartys nutrūko, nes potencialūs klientai baiminosi, kad, ieškoviui vedant renginį, visuomenės dėmesys būtų sutelktas ne į renginį, o į ieškovo įvelimą į skandalą. Nepatogumai, bendravimo galimybių sumažėjimas gali būti konstatuojami ir empiriškai vertinant ginčo situaciją. Byloje buvo pakankamai įrodomų (ieškovo paaiškinimų, išrašų iš straipsnių žiniasklaidos priemonėse), kuriuos vertinant pagal susiklosčiusią situaciją buvo akivaizdu, kad tokios didelės sklaidos melaginga žinia neabejotinai turėjo neigiamas įtakos ieškoviui.
- 28.6. Apeliacinės instancijos teismas tinkamai paskirstė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, priteisdamas visų ieškovo patirtų išlaidų advokato pagalbai atlyginimą, nes apeliacinės instancijos teismas tenkino visus ieškovo reikalavimus. Neturtinės žalos dydžio nustatymas neturi įtakos bylinėjimosi išlaidų atlyginimo paskirstymui, nes, teismui nusprendus dėl neturtinės žalos atlyginimo priteisimo, laikoma, kad šis reikalavimas yra patenkintas.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

### IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

*Dėl CK 2.24 straipsnio taikymo ir asmens garbės ir orumo gynimo, asmens saviraškos laisvės ribų*

29. Konstitucijos 25 straipsnyje, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvų apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 10 straipsnyje įtvirtinta saviraškos laisvė – asmens teisė laisvai reikšti savo mintis ir įsitikinimus, ji yra saugotina demokratinės visuomenės teisine vertybe. Tačiau ši teisė nėra absoliuti. Laisvė reikšti įsitikinimus, gauti ir skleisti informaciją negali būti ribojama kitaip, kaip tik įstatymu, jei tai būtina apsaugoti žmogaus sveikatą, garbę ir orumą, privočių gyvenimui, dorovei ar ginti Konstitucinei santvarkai (Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalis), t. y. asmuo, kuris naudojasi teise skleisti informaciją, privalo laikytis įstatymų nustatytą apribojimų, nepiktinaudžiant informacijos laisvės, įgyvendindamas šią teisę, neturi varžyti ar kitaip pažeisti kitų asmenų teisių.
30. Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) jurisprudencijoje nurodoma, kad saviraškos laisvė turi savo ribas, net jei diskutuojama visuomenėje svarbiame bendrojo intereso klausimais, turi būti gerbiamos kitų asmenų teisės (garbė ir orumas, dalykinė reputacija ir pan.) (žr., pvz., EŽTT *mutatis mutandis* (su būtinais (atitinkamais) pakeitimais) 2000 m. birželio 27 d. sprendimą byloje *Constantinescu prieš Rumuniją*, peticijos Nr. 28871/95).
31. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo jurisprudencijoje išaiškinta, kad teisė į garbę ir orumą suprantama kaip asmens teisė reikalauti, jog viešojoje nuomonėje apie jį būtų formuojama žinių, atitinkančių tikruosius jo poelgius, pagrindu ir moralinis vertinimas atitiktų tai, kaip jis tikrovėje vykdo įstatymų, bendražmogiškos moralės normų reikalavimus (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 27 d. nutartį civilinėje byloje **Nr. 3K-3-1-219/2015**; 2020 m. lapkričio 20 d. nutartis civilinėje byloje **Nr. e3K-3-247-701/2020** 34 punktą).
32. Kasacinio teismo konstatuota, kad kai asmuo, įgyvendindamas savo teisę skleisti informaciją, pažeidžia teisės normų nustatytus reikalavimus ir kito asmens teises ir teisėtus interesus, jam taikoma teisinė atsakomybė (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje **Nr. 3K-3-141-690/2016** 21 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
33. **CK 2.24 straipsnio** 1 dalyje įtvirtinta, kad asmuo turi teisę reikalauti teismo tvarka paneigti paskelbtus duomenis, žeminančius jo garbę ir orumą ir neatitinkančius tikrovės, taip pat atlygti tokių duomenų paskleidimu jam padarytą turtingą ir neturtinę žalą.
34. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje pripažįstama, kad asmens garbė ir orumas pagal **CK 2.24** straipsnį ginami nustačius tokių faktų visetą: pirmą, žinių paskleidimo faktą, antra, faktą, kad žinios yra apie ieškovą, trečia, faktą, jog paskleisti žinios neatitinka tikrovės, ir, ketvirta, faktą, kad žinios žemina asmens garbę ir orumą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 15 d. nutartis civilinėje byloje **Nr. e3K-3-127-403/2018** 29 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
35. Kasacinio teismo praktikoje pažymima, kad kiekvienu atveju, nustatydamas, ar buvo žinių (faktų ir duomenų) paskleidimo faktas, teismas turi išiaiškinti, ar ši informacija tapo žinoma trečiajam asmeniui. Sąvoka „paskleidimas“ apima konkrečių duomenų perdavimą bet kokiomis priemonėmis (žodžiu, raštu, laišku, įsakymu ir pan.), per visuomenės informavimo priemones, elektroniniu paštu, internetu ir pan. bent vienam asmeniui, išskyrus tą, apie kurį tie duomenys skleidžiami. Duomenys laikomi paskleistais, kai juos, be asmens, apie kurį jie paskelbti, sužino dar bent vienas pašalinis asmuo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje **Nr. 3K-3-507/2006**; 2018 m. kovo 15 d. nutartis civilinėje byloje **Nr. e3K-3-127-403/2018**, 31 punktą).

36. Nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad atsakovo teiginiai apie ieškovą (nurodant jo pavardę), kaip apie asmenį, kuris buvo apsinuoginęs šalia atsakovo, buvo paskleisti viešai ir itin plačiai išdiskutuoti visuomenėje; be to, paskleisti ne vieną kartą. Byloje nekilo ginčo dėl šių teismų nustatytų aplinkybių, todėl teisejų kolegija šias klausimus plačiau nepasisako.
37. Sprendžiant klausimą dėl to, ar ginčo teiginiai žemiau ieškovo garbės ir orumą, pažymėtina, kad kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, jog žeminančioms garbės ir orumą laikomoms tokios žinios, kurios įstatymų, moralės, paprotinių normų laikymosi požiūriu pažeidžia asmens garbę, orumą, jo gerą vardą visuomenėje, supunuoja neigiamas visuomenės nuostatas dėl tokio asmens (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. lapkričio 13 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-479/2012](#)).
38. Kasacinis teismas yra nurodęs, kad asmens garbės ir orumas gali būti pažeidžiami, taip pat dalykinė reputacija gali būti pažeista ne tik paskleidžiant tikrovės neatitinkančius duomenis, žeminančius jo garbę ir orumą, bet ir paskleidžiant nuomonę, kuri yra nesąžininga, neturinti pakankamo faktinio pagrindo, suponuojanti neigiamas visuomenės nuostatas dėl asmens, apie kurį reiškiamą nuomonę, yra įžeidžianti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. lapkričio 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-247-701/2020](#), 36 punktas).
39. Tai, ar konkrečiame teiginyje yra paskelbta žinia, ar išsakyta nuomonė, turi būti sprendžiama vadovaujantis tuo, kad žinia yra informacija apie faktus ir jų duomenis. Faktas – tai tikras, nepramanytas įvykis, dalykas, reiškinys; duomenys – faktų turinį atskleidžianti informacija; žinia – informacija apie faktus ir jų duomenis, t. y. reiškinys, dalykas, sąvokos, veiksnys, įvykis, grėžinys tiesa, kurią galima užtikrinti patikrinę bei įrodymų priemonėmis. Žinia yra laikomas teiginys, kurio kas nors tvirtinama, konstatuojama, pasakoma ar pateikiama kaip objektyviai egzistuojantis dalykas. O nuomonė – tai asmens subjektyvus faktų ir duomenų vertinimas. Žiniai taikomas tiesos kriterijus, jos egzistavimas gali būti patikrinamas įrodymais ir objektyviai nustatomas. Nuomonė turi turėti pakankamą faktinį pagrindą, tačiau ji yra subjektyvi, todėl jai netaikomi tiesos ir tikslumo kriterijai, nuomonės teisingumas nėra įrodinėjamas (ž. p.v., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-141-690/2016](#) 25 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką; [Nr. e3K-3-394-684/2016](#) 39 punktą; 2021 m. balandžio 28 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-109-684/2021](#) 30 punktą).
40. Siekiant tinkamai atskirti žinią nuo nuomonės, svarbiausia yra įvertinti pateikiamo teksto kontekstą, autoriaus formuluotes, ar jo teikiama informacija yra suprantama kaip neginčytinas faktas, ar kaip jo asmeninis tam tikrų faktinių aplinkybių vertinimas. Darant išvadą dėl paskleistos informacijos pobūdžio būtina atsižvelgti į visą kontekstą, kuriame ji pateikta, informacijos pateikimo konstrukciją, pagal kurią sprendžina, ar autorius teikia informaciją apie su asmeniu susijusį faktą ką nors teigdamas, nurodydamas, ar pateikia savo tam tikrų duomenų subjektyvų vertinimą, kaip jis suprantamas taikomas duomenis. Nuomonė ir faktas galima atskirti nustatant, ar faktiniai suformuluoti kaip teigiamas, ar kaip pasiūlymas, dvejojant, abejonę, klausimą, ar dar kitokia forma (ž. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 27 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-1-219/2015](#); 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-141-690/2016](#) 27 punktą; 2020 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-218-684/2020](#) 32 punktą).
41. Pagal kasacinio teismo išaiškinimus nuomonė taip pat turi būti reiškiamą sąžiningai ir etiška, sąmoningai nenusilepiant ir neiškraipant faktų ir duomenų; pagrįsta ir objektyvi kritika ginamam, jei ji išreiškiama tinkamai – neįžeidžiant asmens, nesiekiant jo žeminti ir menkinti, o turint pozityvų tikslą – išryškinti asmens ar jo veiklos trūkumus ir siekiant juos pašalinti. Subjektyvus samprotavimai pripažintini žeminančiais garbės ir orumą (įžeidžiančiais), kai jie nesąžiningi, neturintys objektyviausio faktinio pagrindo, suponuojanti neigiamas visuomenės nuostatas dėl asmens, apie kurį reiškiamą nuomonę. Neetiška, nesąžininga, nesiremiant jokiais argumentais ar faktais arba tam tikrus faktus nutylint reiškiamą nuomonę taip pat pripažintina įžeidžiančia asmens garbės ir orumą (ž. p.v., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 27 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-1-219/2015](#) ir joje nurodytą kasacinio teismo praktiką).
42. Pagal [CK 2.24 straipsnio](#) 6 dalį, paskleidęs tikrovės neatitinkančius duomenis asmuo atleidžiamas nuo civilinės atsakomybės, jeigu tie duomenys yra paskelbti apie viešą asmenį bei jo valstybinę ar visuomeninę veiklą, o juos paskelbęs asmuo įrodė, kad jis veikė sąžiningai siekdamas suapžindinti visuomenę su tuo asmeniu ir jo veikla.
43. Pirmą, nagrinėjamoje byloje nekilo ginčas, kad atsakovas, teigdamas, jog Seimo posėdžio metu už jo nugaros pasirodęs vyras buvo ieškovas, apie ieškovą paskleidė žinią, ne nuomonę. Šią aplinkybę atsakovas dar kartą pakartojo ir kasaciniame skunde, nurodydamas, jog jo teiginiai buvo išsakyti su akivaizdžiu humoru, kuris buvo suprantamas absoliučiai daugumai žmonių, kurie tuos teiginus girdėjo, įskaitant ir patį ieškovą. Antra, bylą nagrinėjus apeliacinės instancijos teismas nustatė, jog pats atsakovas pripažino, kad jis pateikė melagingus duomenis apie ieškovą ir 2020 m. gruodžio 3 d. Seimo rytoio posėdžio metu paskleisti ginčo teiginiai neatitiko tikrovės.
44. Apeliacinės instancijos teismas, sprendžiamas, ar atsakovo apie ieškovą paskleista žinia žemiau ieškovo garbės ir orumą, nurodė, kad netinkama saviraškos teisės įgyvendinimo forma, kai išsakomi aiškiai žinomi neteisingi neigiamos turinio apie kitą asmenį teiginiai, neatitinkanti teisės normų nustatytų reikalavimų ir pažeidžia kitą asmens teises ir teisėtus interesus, todėl asmeniui, paskleidusiam tokius teiginius, taikytina civilinė teisėinė atsakomybė ([CK 2.24 straipsnis](#)).
45. Atsakovas kasaciniame skunde nurodė, jog apeliacinės instancijos teismas neįvertino šios kategorijos byloje reikšmingos aplinkybės, kad atsakovo teiginiai buvo išsakyti su akivaizdžiu humoru, kuris buvo suprantamas absoliučiai daugumai žmonių, kurie tuos teiginus girdėjo, taip pat ieškovui. Šiems teiginiams pagrįsti atsakovas remiasi EŽTT praktika, pagal kurią teisė skleist informaciją ir idėjas apima ne tik teisė skleist neutralią informaciją ir idėjas, kurios yra palankios ir neįžeidžiančios, bet ir informacija, kuri yra šokiruojanti, erzanti ar trūkanti visuomenę ar jos dalį (ž. 2005 m. vasario 15 d. sprendimo byloje *Steel ir Morris prieš Jungtinę Karalystę*, peticijos Nr. 68416/01, par. 87; 2008 m. liepos 29 d. sprendimo byloje *Flux prieš Moldavią* (Nr. 6), peticijos Nr. 22824/04, par. 26 ir kt.).
46. Atsakovo teigimu, net ir to atveju, jeigu jo išsakyti teiginiai apie ieškovą būtų šokiruojantys, erzinantys ar trūkanti visuomenę ar jos dalį, tai vis tiek būtų laikoma tinkamai įgyvendinta atsakovo saviraškos teise, tačiau ginčo teiginiai apie ieškovą buvo labiau pateikti su saikingu humoru, iš kurio buvo galima tik pasijuokti, bet ne įsižeisti, ypač ieškovui, kuris, atsakovo nuomone, yra viešasis asmuo ir negali reikalauti, kad atsakovas apie jį skleistų tik teigiamas žinias, ypač kai pats ieškovas uždavė tokį viešosios diskusijos toną, pats nuolat atsakovą kritikuoja užgauliai ir žeminančiai.
47. Teisejų kolegija pažymi, kad EŽTT jurisprudencijoje suformuluoti bendrieji principai dėl galimybės demokratinėje visuomenėje, kuriai būdingas pluralizmas, tolerancija ir plačios pažūros, skleist ne tik palankią informaciją, tačiau šie principai netaikomi abstrakčiai, o visada – tik įvertinus individualias bylos aplinkybes ir kontekstą, be kita ko, kaip vieną iš reikšmingų požymių pabrėžiant sukeltos diskusijos svarbą bendrajai visuomenės interesui, t. y. ar diskusija vykdo bendrojo intereso klausimu. Sprendžiant dėl saviraškos laisvės ribojimo, turi būti vertinamas paskleistos informacijos prisidėjimas prie diskusijos dėl bendrojo intereso; asmens žinomumas ir publikacijos tema (dalykas); ankstesnis asmens elgesys; atitinkamos informacijos gavimo būdas ir jos tikrumas (patikimumas); publikacijos turinys, forma ir padariniai; sankcijos grėžimas (ž. p.v., EŽTT 2022 m. gegužės 5 d. sprendimą byloje *Mesić prieš Kroatiją*, peticijos Nr. 19362/18).
48. Nors atsakovas pabrėžia savo teiginių visiems suprantamą humoristinį pobūdį, tačiau teisejų kolegija nurodo, kad tokio pobūdžio byloje nagrinėjant saviraškos laisvės ribojimo būtinumą demokratinėje visuomenėje, be kitų dalykų, reikšminga įvertinti tai, kaip ginčijamais teiginiais prisideda prie diskusijos bendrojo intereso klausimu ir ar visuomenė (pvz., vidutinis / paprastas skaitytojas) galėjo atpažinti humorą, satyrą, taip pat svarbus bendras situacijos konteksto vertinimas (ž. p.v., *mutatis mutandis*, EŽTT 2007 m. vasario 22 d. sprendimą byloje *Nikowitz ir Verlagsgruppe News GmbH prieš Austriją*, peticijos Nr. 5266/03).
49. Atsižvelgiant į EŽTT praktikoje suformuluotus reikalavimus, byloje reikšminga ir tai, kaip tokiais pasisakymais buvo prisidėta prie diskusijos bendrojo intereso klausimu. Nors, vertinant bendrą pasisakymų toną, juos lydinčius paaiškinimus (pvz., „Jis visur. AS (duomenys neskelbtini). AS (duomenys neskelbtini) lankau (duomenys neskelbtini), savo dukrytę, A. T. po laisvės stovį“, „jis mane jau pusę metų persekioja“), visuomenė galbūt ir galėjo suvokti, kad tokie atsakovo pasakyti teiginiai buvo panašūs į susierzinimo kupiną ironiją, tačiau abejotina, ar tokiu atsakovo ironišku pareiškimu buvo siekiama iš esmės prisidėti prie diskusijos bendrojo intereso klausimu. Priešingai, atsakovo teiginiais nebuvo siekiama informuoti visuomenę apie kokį nors reikšmingą ieškovo veiklą, o buvo skleidžiama gandų lygio informacija apie įvykį, kurį iš esmės sugalvojė ir sukūrė pats atsakovas ir su kuriuo ieškovas neturėjo jokio ryšio. Nagrinėjamoje byloje atsakovo pasakyti ginčo teiginiai negali būti laikomi demokratinėje visuomenėje pritrūkusio satyros pobūdžio komentaru. Nėgama to, iš esmės tai buvo atsakovo atakas į ieškovo vykdomą atsakovo, kaip Seimo nario, veiklos žurnalistinę priežiūrą, kritiką. Pažymėtina, kad tokios priežiūros vykdymas yra visiškai pagrįstas demokratinėje visuomenėje. EŽTT praktikoje nuosekliai pabrėžiama, kad politikai neišvengiamai ir sąmoningai atsisveria žurnalisto ir plačiosios visuomenės atliekamam kiekvieno jų žodžio ir poelgio atidžiam vertinimui; atitinkamai jie turi rodyti didesnę toleranciją (ž. EŽTT 1986 m. liepos 8 d. sprendimą byloje *Lingens prieš Austriją*, peticijos Nr. 9815/82). Taip pat akcentuotina tai, kad atsakovas, manydamas, jog žurnalistine veikla vykdoma netinkamai, turėjo galimybę įgyvendinti savo teisę kreiptis į teismą.
50. Teisejų kolegija, remdamasi EŽTT jurisprudencijoje formuluojamais principais, pažymi, kad atsargiau rinktis viešąją kalbą, ypač jei tai nėra spontaniška, gyva diskusija bendrojo intereso klausimu, įpareigoja ir asmens (atsakovo kaip Seimo nario) statusas; juolab kad asmens statusas gali suteikti tokio asmens pasisakymams griežtesnį reikalavimų teiginių formai ir turiniui (ž. cituotą sprendimą *Mesić prieš Kroatiją*, par. 104).
51. Teisejų kolegija taip pat nurodo, kad svarbu įvertinti ir tai, į ką pasisakymas nukreiptas. Nagrinėjamo atveju atsakovas teigia, kad ieškovas, kaip akivaizdžiai viešasis asmuo, negali reikalauti, jog atsakovas apie jį skleistų tik teigiamas žinias, ypač kai pats ieškovas uždavė tokį viešosios diskusijos toną, pats ieškovas nuolat atsakovą kritikuoja užgauliai ir žeminančiai.
52. Remiantis kasacinio teismo praktika, viešuojam asmeniui paprastai laikomi asmens, dėl savo einamų pareigų, veiklos ar visuomeninės padėties nuolat sulaukiantys visuomenės dėmesio ir pagrįstai jai dominantis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. rugsėjo 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-394-684/2016](#), 45 punktus). Nors viešajam asmeniui taikoma mažesnė pažeidžiančių teisių apsauga, tačiau jo pakantumo ir tolerancijos skelbiamai informacijai pareiga neeliminuoja duomenis skleidžiančio asmens pareigos veikti sąžiningai, jvz., siekiant informuoti visuomenę apie viešąjį asmenį ir jo veiklą tokiomis klausimais, kuriuos visuomenė turi pagrįstai ir teisėtai interesą žinoti. Dėl to, kai asmuo skelbia duomenis apie viešąjį asmenį, turėdamas tikslą jį pažeminti, patvarkoma civilinė atsakomybė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-141-690/2016](#), 33 punktas; 2020 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-218-684/2020](#), 41 punktus).
53. Taigi bendrąja prasme viešojo asmens tolerancijos ribos turėtų būti platesnės, tačiau atkreiptas dėmesys ir į tai, kad nagrinėjamu atveju atsakovo teiginiuose buvo pateikta privatus pobūdžio informacija, dėl kurios viešojo asmens tolerancijos kritikai ribos gali susiaurėti. Iš EŽTT jurisprudencijos taip pat matyti, kad asmens žinomumo aspektas analizuojamas kartu su viešo pranešimo temos klausimu (ž. toliau cituojamus sprendimus).
54. Panašaus požiūrio laikomasi ir teismų praktikoje. Jų pabrėžiama, kad ieškovo visuomenėje atliekamas vaidmuo ar funkcijos yra svarbus kriterijus, nustatant teisingą susikirtusių teisių gėrų pusiausvyrą, tačiau lygiai taip pat reikšmingas viešo pranešimo turinio aspektas, t. y. ar pranešimas pateiktas tik apie faktus ar įvykius, galinčius prisidėti prie viešosios diskusijos demokratinėje visuomenėje, susijusius su politikais, šiems vykdamas savo oficialias funkcijas, ar tai pranešimas, pateiktas apie individą, kuris nevykdo tokių funkcijų, privatus gyvenimo detalias, t. y. tesėto ir pagrįsto visuomenės intereso žinoti tam tikrą informaciją apie kitą asmenį negalima sutapatinti su visuomenės intereso patenkintu savo smalsumu (ž. p.v., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. lapkričio 15 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-481/2012](#)).
55. Tiesa, EŽTT, analizuodamas bendrojo intereso žinoti skleidžiamą informaciją klausimą, taip pat yra nurodęs, kad visuomenė yra suinteresuota gauti informaciją ne tik apie politikos ar kriminalinius klausimus, bet ir apie sportą ar scenos atlikėjų ir pan. (ž. 2012 m. vasario 7 d. Didžiosios kolegijos sprendimą byloje *Von Hannover prieš Vokietiją* (Nr. 2), peticijos Nr. 40660/08 ir 60641/08, par. 109); vis dėlto visuomenės teisėms poreikiu žinoti nealokytinos aplinkybės, skirtos auditorijos smalsumui tenkinti, net jei asmuo yra gerai žinomas visuomenėje, tačiau, pvz., išpausindamas nuotraukos ir jas lydinčius komentarus yra šifrinai susiję su tokio asmens privatus gyvenimo detaliais ir turi vienintelį tikslą patenkinti „auditorijos“ smalsumą (ž. cituotą *Von Hannover prieš Vokietiją* (Nr. 2), par. 110, 2012 m. vasario 7 d. Didžiosios kolegijos sprendimą byloje *Axel Springer AG prieš Vokietiją*, peticijos Nr. 39954/08, par. 91). Nurodytu atveju saviraškos laisvės reikalavima sauresnio aiškinimo.
56. Taigi, nagrinėjamoje byloje sprendžiant dėl ginčo teiginių žeminančio turinio vertinimo, svarbu taip pat įvertinti, ar atsakovo pasakytas ginčo teiginiais buvo siekiama prisidėti prie viešojo intereso diskusijos, ar vien tik skleist paskalas. Ir nors, minėta, ieškovo, kaip visuomenės veikėjo, liksčiai dėl privatus gyvenimo apsaugos yra siauresni nei privatus asmens, tačiau labai svarbus ir paskleistos informacijos turinys. Teisejų kolegija nurodo, kad nagrinėjamu atveju buvo skleidžiamas (nors ir ironiška) paskalos, grįstos asmenine antipatija, nurodant asmens privatus gyvenimo aspektus, kurie pagal savo pobūdį yra kruopščiai saugomi pagal Konvencijos 8 straipsnį, net jei asmuo ir viešas (ž. p.v., EŽTT 2006 m. vasario 14 d. sprendimą byloje *Katamadze prieš Gruziją*, peticijos Nr. 69857/01; 2017 m. vasario 21 d. sprendimą byloje *Rubio Dosamentes prieš Ispaniją*, peticijos Nr. 20996/10). EŽTT praktikoje taip pat pabrėžiama, kad tas atvejis, kai kalbama apie informaciją ar komentarus, susijusius su kitų asmenų privačiu gyvenimu, žurnalistai ar bet kurie kiti asmens, dalyvaujantys televizijos laidoje, turi kiek įmanoma, atsižvelgti į skelbtos informacijos ir vaizdų poveikį, prieš juos platindami. Tam tikri asmenio ir šeimos gyvenimo įvykiai yra ypač kruopščiai saugomi pagal Konvencijos 8 straipsnį, todėl beataidžiškais, be jokios kontrolės ar apribojimų nepatiktinų gandų skleidimas ir komentarų teikimas bet kokia tema, susijusia su privačiu kitų gyvenimu, neturėtų būti vertinamas kaip nereikšmingas (ž. *mutatis mutandis* cituotą *Rubio Dosamentes prieš Ispaniją*).
57. Nagrinėjamu atveju atkreiptas dėmesys į tai, kad atsakovo pasisakymas (arba ir tariami humoristiniai) buvo būtent nukreiptas į pagal Konvenciją itin saugomą privatumą (ieškovas tariamai buvo tas apsinuoginęs vyras, kuris stovėjo už atsakovo nugaros, kai šis dalyvavo nuotoliniame Seimo komiteto posėdyje) ir šį poziciją buvo ne kartą pakartotą; be to, pasisakymas paplito pakankamai plačiai. Minėta, šiuo tariumu humoru buvo paskleista privatus pobūdžio melaginga informacija, nebuvo prisidėta prie jokios visuomenės diskusijos reikšmingu klausimu. Atsakovas neįgyvendino teisės viešinti ar sakyti pagal Konvenciją aukštą apsaugos lygį turinčią „politinę kalbą“, jo pasisakymas taip pat nebuvo susijęs su jo kaip Seimo nario funkcijų įgyvendinimu.
58. Pagal kasacinio teismo praktiką, faktą, kad, paskleidus apie asmenį tikrovės neatitinkančią informaciją, buvo pažeista asmens garbės ir orumas, turi įrodyti ieškovas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. rugsėjo 9 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-347/2011](#)).
59. Nagrinėjamoje byloje ieškovas įrodinėjo, kad buvo paskleista žinia, jog posėdžio metu už atsakovo nugaros pasirodęs apsinuoginęs vyras buvo ieškovas, ir ši žinia žemiau ieškovo garbės ir orumą. Nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad ginčo dėl fakto, jog atsakovo teiginiai apie ieškovą, kaip asmenį, kuris buvo apsinuoginęs šalia atsakovo, buvo paskleisti viešai ir itin plačiai išdiskutuoti visuomenėje nebuvo; teiginiai buvo paskleisti apie ieškovą, aiškiai nurodant jo pavardę; kad teiginiai apie ieškovą neatitiko tikrovės. Apeliacinės instancijos teismas, vertindamas, ar teiginiai pažeidžia asmens garbę ir orumą, nurodė, kad atsakovas sąmoningai viešai išsako ginčo teiginius apie ieškovą, paliesdamas asmeninio gyvenimo aspektą, o viešas pasisakymas apie kitą asmenį, jo fizinės, elgesio savybės neturi pažeisti visuomenėje vyraujančių padomonių normų. Be to, apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad atsakovui turėjo būti suprantama, jog viešojo asmens, turinčio ypatingą – Seimo nario – statusą, atliktas viešas melagingos žinios apie kitą asmenį paskleidimas neabejotinai turės neigiamas įtakos ieškovui.
60. Teisejų kolegija, peržiūrėdama skundžiamą apeliacinės instancijos teismo sprendimą teisės taikymo aspektu ([CPK 353](#) straipsnio 1 dalis), nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas, nustatęs, jog atsakovo paskleisti tikrovės neatitinkančius ginčo teiginiai buvo susiję su ieškovo privatus gyvenimo aspektais ir nesuję su ieškovo vykdoma viešo pobūdžio veikla, nepažeidė proceso teisės normų dėl įrodymų vertinimo ir padarė teisingą išvadą, jog ginčo teiginiai paveikė ieškovo siekį formuoti jo teigiamą vertinimą visuomenėje, o ieškovas įrodė, jog dėl atsakovo pasisakymo per Seimo posėdį paskleistas ginčo teiginys jis sulaukė padidėjusio žiniasklaidos dėmesio, patyrė neigiamą socialinių pasekmių, nes ne savo noru turėjo atskleisti žinias, kurios, darbo aplinkoje ieškovas buvo pašaipiuojamas, buvusi žmona jį informavo, kad vaikai jos klausinėjo apie šį įvykį. Ieškovas taip pat įrodė, kad Seimo posėdžio peržiūrą skaičius padidėjo kartais. Minėta, asmens garbės ir orumas gali būti pažeidžiami skleidžiant nesąžiningus teiginius, neturintys pakankamo faktinio pagrindo, suponuojančius neigiamas visuomenės nuostatas dėl asmens, apie kurį reiškiamą nuomonę. Skleidžiamas nurodytas teiginys, atsakovas piktnaudžiauja informacijos laisve ir negerbė kitų asmenų teisių, todėl teisejų kolegija, remdamasi pirmiau nurodytais išdėstytais argumentais, sutinka su apeliacinės instancijos teismo išvada, kad atsakovo paskleisti teiginiai apie ieškovą pažeidžia ieškovo garbės ir orumą.

*Dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių paskelbtos informacijos paneigimo tvarką, aiškinimo ir taikymo*

61. **Atsakovas kasaciniame skunde nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas, įpareigodamas atsakovą paskelbti ginčo teiginių paneigimą Seimo surengtos konferencijos metu, netinkamai aiškino paneigimo tvarką reglamentuojančias teisės normas, t. y. Visuomenės informavimo įstatymo 44 straipsnį. Atsakovo teigimu, VII 44 straipsnio 3 dalis, kurioje nurodyta, kad tokiu atveju, kai visuomenės informavimo priemonės periodiškuose yra retesnis nei 14 dienų, paneigimas skelbiamas per Lietuvos nacionalinio radijo pirmąją programą, yra imperatyvi teisės norma.**
62. **[CK 2.24 straipsnio](#) 1 dalyje** nurodyta, kad asmuo turi teisę reikalauti teismo tvarka paneigti paskleistus duomenis, žeminančius jo garbę ir orumą ir neatitinkančius tikrovės. Jeigu tikrovės neatitinkantys duomenys buvo paskleisti per visuomenės informavimo priemonę (spaudoje, televizijoje, radijuje ir pan.), asmuo, apie kurį šie duomenys buvo paskleisti, turi teisę surašyti paneigimą ir pareikalauti, kad ta visuomenės informavimo priemonė šį paneigimą nemokamai išspausdintų ar kitaip paskelbtų; jeigu duomenys informavimo priemonė šį paneigimą privalo išspausdinti ar kitaip paskelbti per dvi savaites nuo jo gavimo dienos; visuomenės informavimo priemonė turi teisę atsisakyti spausdinti ar paskelbti paneigimą tik tuo atveju, jeigu paneigimo turinys prieštarauja gerai moralei ([CK 2.24 straipsnio](#) 2 dalis). Jeigu visuomenės informavimo priemonė atsisako spausdinti ar kitaip paskelbti paneigimą arba to nepadarė per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, asmuo įgyja teisę kreiptis į teismą šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka; duomenų, neatitinkančių tikrovės ir žeminančių kito asmens reputaciją, paneigimo tvarką ir terminus tokiu atveju nustato teismas ([CK 2.24 straipsnio](#) 4 dalis).
63. Bylose dėl visuomenės informavimo priemonėse paskleistų tikrovės neatitinkančių žinių paneigimo pagal bendrąją taisyklę atsako viešosios informacijos rengėjas ar skleidėjas ([CK 2.24 straipsnis](#), VII 44, 51, 54 straipsniai) (Lietuvos



Aukščiausiojo Teismo 2006 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-507/2006](#); 2011 m. rugpjūčio 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-340/2011; 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-141-690/2016](#), 37 punktas). Pagal VII 54 straipsnio 1 dalį, viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui netaikoma redakcinė atsakomybė ir jie neatsako už tikrovės neatitinkančios informacijos paskelbimą, jeigu jis nurodė informacijos šaltinį ir informaciją paskelbė šios dalies 1–7 punktuose nurodyto subjekto ir (arba) nurodytu būdu (VII 54 straipsnio 2 dalis) (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 2 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-218-684/2020](#) 48 punktą; 2021 m. gegužės 20 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-138-381/2021](#) 21 punktą).

64. Nagrinėjamu atveju atsakovas yra Seimo narys, paskleidęs privatus pobūdžio informaciją, ir jis neatsako už viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų, dalyvių ar žurnalistų. VII 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad šis įstatymas nustato viešosios informacijos rinkimo, rengimo, skleidimo ir platinimo tvarką, viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų, jų dalyvių, žurnalistų ir jų veiklą reglamentuojančių institucijų teises, pareigas ir atsakomybę. Taigi, šio įstatymo teisinio regulavimo sritis yra teisiniai santykiai, susiję su viešąja informacija ir visuomenės informavimo priemonių atsakomybe. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad VII nustatytas teisinis paskelbtos informacijos panaikimo tvarkos reglamentavimas nagrinėjamoje byloje netaikytinas.
65. Atsakovas neatitinkantis tikrovės ir žeminantis iškovo garbę ir orumą ginčo teiginys pavošino 2020 m. gruodžio 3 d. pasisakydamas per Seimo sesijos rytinį posėdį Nr. 8. Ieškovas prašė teismo įpareigoti atsakovą ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo, artimiausios Seimo sesijos metu, o jei įsiteisėjus teismo sprendimui Seimo sesija nėra prasidėjusi – per vieną mėnesį nuo artimiausios Seimo sesijos pradžios, spaudos konferencijoje Seime paskelbti pranešimą, paneigiantį ginčo teiginį.
66. Lietuvos Respublikos Seimstatuto 97 straipsnio 1 dalyje, taip pat 16 skirsnyje reglamentuojama Seimo posėdžių vykdymo tvarka ir galimybės juose pasisakyti. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą Seimo nariai pasisakytų ar diskutuotų gali dėl darbotvarkės klausimų, o Seimo narių privatus pobūdžio žinioms išskirti Seimo posėdžiuose galimybės nenustatyta. Dėl to apeliacinės instancijos teismas, aiškindamas Seimo statuto nuostatas, teisingai nusprendė, kad asmeninis Seimo nario pareiškimas, nesulaukęs Seimo nario funkcijomis ar svarbiomis valstybės problemomis, negali būti įtrauktas į Seimo posėdžio darbotvarkę ir perskaitytas Seimo posėdyje.
67. Nesant reglamentuotos Seimo narių privatus pobūdžio kalbų išsakymo tvarkos, nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas pagrįstai rėmėsi Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos pateiktu raštu dėl Seimo nario galimybės padaryti asmeninį pranešimą dėl tikrovės neatitinkančios informacijos panaikimo. Šiame rašte Seimo kanceliarija nurodė, kad Seimo statuto 132 straipsnyje nustatyta Seimo nario teisė organizuoti spaudos konferencijas žurnalistams. Seimo statutas neįtvirtina ir neribojama Seimo nario spaudos konferencijoje pateiktąjį pranešimą, todėl Seimo narys šiuo būdu galėtų viešai pateikti asmeninį pranešimą.
68. Teisėjų kolegija, remdamasi išdėstytais argumentais, konstatuoja, kad byloje pagrįstai buvo sprendžiama, jog iškovo pasirinkta priemonė – įpareigoti atsakovą ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo, artimiausios Seimo sesijos metu, o jei įsiteisėjus teismo sprendimui Seimo sesija nėra prasidėjusi – per vieną mėnesį nuo artimiausios Seimo sesijos pradžios, spaudos konferencijoje Seime paskelbti pranešimą, paneigiantį ginčo teiginį, labiausiai atitinka pažeidimo pobūdį bei jo padarymo vietą ir yra proporcinga teisų gynimo priemonė ([CPK 3 straipsnio](#) 1 dalis).

#### *Dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių neturtinės žalos atlyginimą, aiškinimo ir taikymo*

69. [CK 2.24 straipsnio](#) 1 dalyje yra išskiriami trys asmens garbės ir orumo teisių gynimo būdai – asmuo turi teisę reikalauti: 1) pripažinti paskleistus duomenis neatitinkančiais tikrovės ir žeminančiais garbę bei orumą; 2) teismo tvarka panaikinti tikrovės neatitinkančius ir žeminančius asmens garbę ir orumą duomenis; 3) atlygti tokiu duomenų paskleidimu padarytą turtingą ir neturtinę žalą. Kiekvienas iš šių gynimo būdų yra savarankiškas, todėl, siekiant ginti pažeistą asmens teisę, gali būti taikomas kiekvienas atskirai arba taikomi keli teisių gynimo būdai: prašoma panaikinti tikrovės neatitinkančius duomenis ir priteisti turtingą ir (ar) neturtinę žalą atlyginimą arba pripažinti paskleistus duomenis neatitinkančiais tikrovės ir priteisti žalą atlyginimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. rugpjūčio 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-340/2011; 2021 m. vasario 24 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-12-403/2021](#), 65 punktas).
70. Nagrinėjamu atveju ieškovas pasirinko reikalauti pripažinti paskleistus duomenis neatitinkančiais tikrovės ir žeminančiais jo garbę ir orumą bei įpareigoti atsakovą tokius duomenis panaikinti, taip pat priteisti neturtinės žalos atlyginimą. Pirmosios instancijos teismas atmetė šiuos ieškovo reikalavimus, o apeliacinės instancijos teismas iškinį tenkino.
71. Bylose dėl asmens garbės ir orumo gynimo neturtinės žalos atlyginimo priteisimas priklauso nuo paskleistų žinių pobūdžio, paplitimo, paskleidusiojo tikslų, kaltės laipsnio ir kitų aplinkybių, taip pat turi būti atsižvelgta, ar paskleisti duomenys yra apie privatus ar viešąjį asmenį. EŽTT praktikoje akcentuojama, kad nepakankamas kompensacijos, kaip ir perymė didėles, priteisimas gali sukelti pagarbos materialines. Konvencijos teisėms (privatumo, nuosavybės, saviraiškos laisvės) problemą. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo ne kartą pažymėta, kad svarbiausiu viešojo asmens garbės ir orumo gynimo būdu laikytinas garbės ir orumo žeminančių, tikrovės neatitinkančių žinių panaikimas, o neturtinės žalos dydis negali turėti dominuojančio vaidmens; priteisiama neturtinė žalą gali būti minimali ar artima minimaliai, net ir tuo atveju, kai pažeidimai gana skaudūs; akcentuojama, kad viešasis asmuo, būdamas labiau pastebimas, turi galimybę pasisakyti viešai, gali patis ir per visuomenės informavimo priemones panaikinti paskelbtas žinias (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. kovo 7 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-97/2011](#); 2016 m. rugsėjo 23 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-394-684/2016](#) 55 punktą; cituotą EŽTT *Mesic prieš Kroatiją* sprendimą).
72. Konstitucinis žalos atlyginimo principas yra, *inter alia*, įgyvendintas [CK 6.250 straipsnyje](#), kuris reglamentuoja neturtinę žalą. [CK 6.250 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad neturtinė žala yra asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kita, teismo įvertinti pinigais. Pagal [CK 6.250 straipsnio](#) 2 dalį neturtinė žala atlyginama tik įstatymų nustatytais atvejais. Neturtinė žala atlyginama visais atvejais, kai ji padaryta dėl nusikaltimo, asmens sveikatai ar dėl gyvybės atėmimo bei kitais įstatymų nustatytais atvejais. Teismas, nustatydamas neturtinės žalos dydį, atsižvelgia į jos pasekmes, šią žalą padariusio asmens kaltę, jo turtingą padėtį, padarytos turtingos žalos dydį bei kitas turinčias reikšmės bylai aplinkybes, taip pat į sąžiningumą, teisingumą ir protingumą kriterijus.
73. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad bylose dėl asmens garbės ir orumo gynimo neturtinės žalos dydis nustatomas pagal [CK 6.250 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtintas taisykles, taip pat atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes: paskleistų žinių pobūdį, apimtį, žinių paplitimą, jų vertinimą ir svarbą visuomenėje, nukentėjusiojo požiūrį ir reakciją į paskleistas žinias, paskleidusiojo tikslus, kaltės laipsnį ir jo elgesį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-441-403/2017](#), 27 punktus ir jame nurodyta kasacinio teismo praktiką).
74. Nagrinėjamoje byloje ieškovas neturtinę žalą įrodinėjo teigdamas, kad buvo padaryta žalą jo reputacijai, dėl atsakovo išsakytų teiginį jis patyrė pažeminimą (nepatogumų dėl papildomo dėmesio, poreikio aiškintis, dėl situacijos eskalavimo). Apeliacinės instancijos teismas, sprendžiamas dėl neturtinės žalos dydžio, nurodė, kad atsakovo teisinės atsakomybės individualizavimas turi būti susietas su jam kaip Seimo nariui keliamais elgesio standartais, įvertinant aplinkybę, jog atsakovas melagingas žinias paskleidė, pasisakydamas per Seimo posėdį ir suvokdamas, kad ginčo teiginiai sukelia didelio žinasklaidos dėmesio. Ieškovo argumentus, kad jo, kaip moderatoriaus ir renginio vedėjo, paslaugų atsisakė kai kurie asmenys, nenerodanti, kad jo renginiai būtų siejami su iškovo asmeniu, kuris viešojoje erdvėje buvo aptarimas neigiamai, apeliacinės instancijos teismas pripažino tinkamai neįrodytais ir tai pripažino kriterijumi, leidžiančiu sumažinti iškovo prašomą priteisti neturtinės žalos atlyginimo dydį.
75. Teisėjų kolegijos vertinimu, ieškovo argumentai, kad jam teko nuolat aiškintis artimesiems ir kolegoms dėl ginčo teiginų ar kad padidėjo žinasklaidos dėmesys jam, nesudaro pagrindo tenkinti ieškino reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo. Byloje nenustatyta, kad ieškoviui sukelti pažeidimai būtų buvę žymūs, labai skaudūs ir būtų pakenkę jo profesinei karjerai, o ieškovo argumentai, kad informacija apie asmens privatus gyvenimą visuomenėje neaptarinėtina, nėra pakankamai pripažinti buvus pakankamą pagrindą priteisti ieškoviui neturtinės žalos atlyginimą.
76. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju apeliacinės instancijos teismui buvo pagrindas tenkinti ieškovo reikalavimą pripažinti paskleistus duomenis neatitinkančiais tikrovės ir įpareigoti atsakovą juos panaikinti, tačiau ieškovo reikalavimas atlygti neturtinę žalą šiuo atveju tenkintas nepagrįstai, todėl teisinę aplinkybę, atsižvelgdama į byloje nustatytą aplinkybių visetą bei ginčo šalių tarpusavio santykius ir į tai, kad abi ginčo šalys yra vieši, gerai visuomenėje žinomi asmenys, nusprendžia, kad pripažinimas, jog atsakovo paskleisti teiginiai apie iškovo neatitinka tikrovės ir žemina jo garbę bei orumą, ir įpareigojimas atsakovui panaikinti ginčo teiginį yra pakankama satisfakcija, atlyginanti ir iškovo patirtą neturtinę žalą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. vasario 24 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-12-403/2021](#) 69 punktą).

#### *Dėl bylos procesinės baigties*

77. Apibendrinama nurodytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias asmens garbės ir orumo gynimą, tinkamai nustatė sąlygas taikyti [CK 2.24](#) straipsnį, tačiau nepagrįstai ieškoviui priteisė neturtinės žalos atlyginimą, todėl apeliacinės instancijos teismo sprendimo dalis, kuria ieškoviui priteista iš atsakovo 3000 Eur neturtinės žalos atlyginimo, naikintina ir dėl šio ieškovo reikalavimo paliktina galoti pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria atmetamas ieškino reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo priteisimo ([CPK 346 straipsnis](#), 359 straipsnio 3 dalis).

#### *Dėl bylinėjimo išlaidų atlyginimo*

78. Pakeičiu ar panaikinu skundžiamus bylos procesinius sprendimus, byloje persikirstomos šalių bylinėjimosi išlaidos, turėtos pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose, bei paskirstomos bylinėjimosi išlaidos, patirtos kasaciniam procese ([CPK 93 straipsnio](#) 1, 3, 5 dalys).
79. [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Šiame straipsnyje išdėstytos taisyklės taikomos taip pat ir tam žyminiam mokesčiui, kurį šalys įmoka paduodamos apeliacinius ir kasacinius skundus ([CPK 93](#) straipsnio 3 dalis). Jeigu apeliacinės instancijos teismas ar kasacinis teismas, neperveddamas bylos iš naujo nagrinėti, pakeičia teismo sprendimą arba priima naują sprendimą, jis atitinkamai pakeičia bylinėjimosi išlaidų paskirstymą (5 dalis).
80. Pagal [CPK 98 straipsnio](#) 1, 2 dalis šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas; dėl šių išlaidų atlyginimo priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu; šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio. Šios išlaidos negali būti priteisiamos, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantys įrodymai nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos.
81. Nagrinėjamu atveju ieškovas prašė teismo pripažinti paskleistus duomenis neatitinkančiais tikrovės ir žeminančiais jo garbę ir orumą ir įpareigoti tokius duomenis panaikinti bei priteisti neturtinės žalos atlyginimą. Pirmosios instancijos teismas iškinį atmetė, apeliacinės instancijos teismas tenkino ieškino reikalavimą dėl paskleistų duomenų pripažinimo neatitinkančiais tikrovės ir žeminančiais iškovo garbę ir orumą bei įpareigojimo panaikinti tokius duomenis, kitą ieškino reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo tenkino iš dalies.
82. Kasacinis teismas nusprendė panaikinti apeliacinės instancijos teismo sprendimo dalį, kuria ieškoviui priteistas neturtinės žalos atlyginimas, ir dėl šio reikalavimo palikti galoti pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, o kitą apeliacinės instancijos teismo sprendimo dalį palikti nepakeistą. Tai reiškia, kad ieškovo reikalavimai pripažinti paskleistus duomenis neatitinkančiais tikrovės ir žeminančiais jo garbę bei orumą ir įpareigoti tokius duomenis panaikinti nagrinėjamoje byloje yra visiškai patenkinti.
83. Teisėjų kolegija pažymi, kad nors [CPK](#) normose nenustatyta bylinėjimosi išlaidų atlyginimo paskirstymo bylose dėl neturtinės žalos atlyginimo šimčių, tačiau, atsižvelgiant į neturtinės žalos atlyginimo specifiką, kad neturtinės žalos dydį galutinai nustato teismas, skirstant bylinėjimosi išlaidas tokio pobūdžio bylose, turi būti vadovaujamas teisingumo, protingumo ir sąžiningumo kriterijais ([CPK 3 straipsnio](#) 7 dalis).
84. Bylose dėl neturtinės žalos atlyginimo priteisimo bylinėjimosi išlaidų paskirstymui pritaikius proporcingumo principą gali būti paneigta teisė į teisminę gynybą esmė. Pasisakydamas dėl proporcingumo siekiamam teisėtam tikslui EŽTT yra konstatavęs, kad taisyklės „pralaimėjęs moka“ taikymas, griežtai laikantis proporcingo bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo pagal patenkintus (atmetus) reikalavimus, bylose dėl neturtinės žalos atlyginimo gali kelti neproporcingą asmens teisės į teisminę gynybą suvaržymą (EŽTT 2013 m. liepos 18 d. sprendimas byloje *Klaui prieš Kroatiją*, petijos Nr. 28963/10, 97 punktas). Šioje byloje EŽTT, nagrinėdamas pralaimėjusios šalies pareigą padengti kitos šalies bylinėjimosi išlaidas (taisyklė „pralaimėjęs moka“), konstatavo teisės į teisminę gynybą pažeidimą, nes kai buvo tenkinta dalis ieškino priteisti neturtinės žalos atlyginimą ir pareiškėjas buvo įpareigotas padengti kitos šalies atstovavimo išlaidas, jis prarado beveik visą jam priteistą kompensaciją (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. gegužės 31 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-117-969/2021](#), 51, 52 punktas; 2021 m. liepos 8 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-286-943/2021](#), 57–59 punktas; 2021 m. liepos 13 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-225-943/2021](#), 36 punktą).
85. Teisėjų kolegija pažymi, kad nagrinėjamos bylos atveju ieškovo prašomas priteisti neturtinės žalos atlyginimo dydis negalėjo turėti esminės įtakos atsakovo teisinės gynybės nuo pareiktų reikalavimų apimčiai, todėl net ir įvertinus, kad ieškovo pareiktas materialusis teisinis reikalavimas atsakovui dėl 10 000 Eur neturtinės žalos atlyginimo apeliacinės instancijos teismo buvo tenkintas iš dalies, vis dėlto ieškovo reikalavimas materialine teisine prasme buvo iš esmės patenkintas, todėl apeliacinės instancijos teismo sprendimas priteisti ieškoviui iš atsakovo visą bylos ieškovo patirtą (tik pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismuose) bylinėjimosi išlaidų atlyginimą yra pagrįstas.
86. Tų pačių argumentų pagrindu netenkintamas atsakovo prašymas priteisti jam iš ieškovo kasaciniam teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ir tenkinamas analogiškas ieškovo prašymas. Kasaciniam teisme ieškovas pateikė įrodymus, kad jis patyrė 998,25 Eur atstovavimo išlaidų, surašant atsiliepimą į kasacinį skundą. Šių ieškovo prašomų priteisti išlaidų dydis neviršija Rekomendacijų dėl civilinės bylos priteisimo užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimaliam dydžiui, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu (redakcija, galiojanti nuo 2015 m. kovo 20 d.), 7 ir 8.14 punktuose nurodyto rekomenduojamo priteisti užmokesčio dydžio, todėl priteisimas ieškoviui iš atsakovo.
87. Bylą nagrinėjant kasaciniam teisme patirta 2,13 Eur bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. birželio 23 d. pažyma apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu). Ši suma yra mažesnė nei minimali 5 Eur valstybei priteisima bylinėjimosi išlaidų suma (Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 7 d. įsakymas Nr. 1R-261/1K-355 „Dėl minimalios valstybei priteisimos bylinėjimosi išlaidų sumos nustatymo“; redakcija, galiojanti nuo 2020 m. sausio 23 d.), todėl procesinių dokumentų įteikimo išlaidų atlyginimas valstybės naudai nepriestinas ([CPK 96 straipsnio](#) 6 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gruodžio 7 d. sprendimo dalį, kuria priteista ieškoviui A. B. T. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) iš atsakovo P. G. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) 3000 (trių tūkstančių) Eur neturtinės žalos atlyginimas, ir palikti galoti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. rugpjūčio 13 d. sprendimo dalį, kuria atmetamas ieškino reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo priteisimo. Kitą Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gruodžio 7 d. sprendimo dalį palikti nepakeistą.

Priteisti ieškoviui A. B. T. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) iš atsakovo P. G. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) 998,25 Eur (devynis šimtus devyniasdešimt aštuonis Eur 25 ct) bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniam teisme, atlyginimo.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai  
Simniskis

Donatas Šernas

Egidija Tamošiūnienė